

[Transcript] DS Vandaag / Hoe Ursula von der Leyen eigenhandig haar Team Europe verdeelde

Het is 24 oktober.

Dit is Vandaag, de dagelijks podcast van de standaard.

Ik ben Marianne Justaert.

We moeten het eens over Ursula von der Leyen hebben.

De voorzitter van de Europese Commissie zegt maar een beetje de baas van de EU.

Waar ze verenigd Europa moest stomen in reactie op het extreme geweld in het Midden-Oosten, leek ze vooral de EU uit verband te spelen.

Wat zegt het over haar, haar ambities en de relaties met die andere top-europeaan, Charlemichel?

Bart Beirland van onze buitenland redactie welkom in de studio.

Jij volgt het reilen en zeilen van de Europese Unie voor onze krant al vele jaren.

Laat ons eens terug spoelen naar 14 oktober.

De dag dat Commissie voorzitter Ursula von der Leyen naar Israël trekt.

Ze gaat daar om haar medeleven te betuigen natuurlijk met de israelis

na die vreselijke aanslag van de terreurbeweging Hamas.

Op zich is daar geen probleem mee. Ze heeft een ontmoeting met de premier,

Netanyahu, met de president, Herzog, allemaal geen probleem.

Want zoals haar woordvoerder zegt, Ursula heeft het recht om te gaan en te reizen waar ze wil.

Maar natuurlijk moet zij, ze heeft er geen probleem.

En daar is het dus verkeerd gelopen.

Want week voordien had Borel minister van buitenlandse zaken van de EU.

Die was er dus in geslagen met heel veel moeite om een standpunt

rond te krijgen van de ministers van buitenlandse zaken.

Zegende, Israël heeft het recht om zichzelf te verdedigen,

maar moet daarbij het internationale recht en het internationaal humanitair recht om zichzelf te verdedigen.

Maar moet daarbij het internationale recht en het internationaal humanitair recht respecteren.

Probleem is dus, Ursula komt daar in Israël en zet een punt achter Israël

heeft het recht om zichzelf te verdedigen.

En vergeet dus het tweede deel.

En dat heeft dus geleid tot heel zure en boze reacties.

Binnen de Europese Unie maar dus ook natuurlijk bij de Palestijnen in de Arabische wereld.

Ja, want zij interpreteerde dat natuurlijk

als Israël heeft het recht om vraag te nemen.

Om vraag te nemen of erin te vliegen, om het zo te zeggen.

En daarbij minder attent zijn voor het lot van die burgers.

Waarom deed zij dat, Bart? Was dat een bewuste zet?

Ursula van der Leyen doet niks onbewust.

Waarom doet zij dat? Ze is een Duitse.

En we weten allemaal dat Duitsland een heel speciale band heeft met Israël vanwege de Holocaust natuurlijk.

Een schuldbesef.

Merkel heeft dat ooit in de kneset gezegd

[Transcript] DS Vandaag / Hoe Ursula von der Leyen eigenhandig haar Team Europe verdeelde

tussen het Israëles parlement van wij zijn voor altijd verbonden met elkaar.

Dus zij is Duits, zij denkt Duits.

Ze proberen te eradiceren.

Juist leven van de land en ze hebben actie.

Dit is de grootste huidige gevoel tegen Juist sinds de Holocaust.

We dachten dat dit niets gebeurte, maar het deed.

Het probleem is dat de commissievoorzitter daar eigenlijk het Europese stand moet vertolken.

Ze heeft dat niet gedaan waarom niet één van de mogelijke verklaringen is.

Ze zit op haar kabinet ook omringd door landgenoten.

Her kabinetchef is een Duitser die ze meegebracht heeft

van toen ze minister van Defensie was in Duitsland.

Haar woordvoerder is een Duitser.

Dus je zit daarin in een bubbel om te zeggen.

En er is blij waar niemand die haar terecht gewezen heeft vooraf verwittigd heeft vooraf van, doe dat niet.

Probeer dat evenwicht dat heel broos is.

Probeer dat te behouden.

Bovendien, en dat is wel heel kwalijk, heeft ze nog Borrel,

onze minister van buitenlandse zaak,

nog Charlemichel verwittigd vooraf

dat ze het vliegtuig ging nemen naar Israël.

Ze speelde daar wel degelijk solo slim.

Ze speelde daar solo slim,

met het gevoel dat Charlemichel ook op z'n tene was getrapt

want de Europese leiders zetten de grote lijnen uit.

De ministers van buitenlandse zaken

vertolken dat in het standpunt.

En Ursula mag gaan in het stand waar ze wil,

maar ze moet dat standpunt vertolken.

En dat heeft ze niet gedaan.

Michel liet zich niet doen, want een paar dagen later

kritiserde hij, hopelijk, de vraagacties van Israël

op de Palestijnen in de gasastrook.

Over de verhouding tussen Ursula van der Leyen

en Charlemichel, gaan we het zeker nog hebben,

want er valt deze podcast ook nog heel veel over te zeggen.

Maar we blijven nog heel even bij het Midden-Oosten want

wat maakt nu dat men daar zo kwaad op reageerde?

Het probleem is dat binnen de Europese Unie

heb je 27 landen

en onder die 27 zijn er landen die eerder pro-Israëliisch zijn

zoals Tjechje, Oostenrijk, Duitsland, Hongarije.

[Transcript] DS Vandaag / Hoe Ursula von der Leyen eigenhandig haar Team Europe verdeelde

En je hebt ook landen,
en je hebt ook landen die pro-Palestijnseerder zijn
zoals Irland of Luxemburg.
En ook België zit daar soms ook een beetje bij.
Dus dat compromis dat je daarmee moeite smeedt
moet je dus proberen te bewaren.
Vooral omdat, en dat valt eigenlijk zwaar tegen,
maar de Europese Unie heeft altijd de ambitie
om te bemiddelen tussen de twee
om een soort Vredesapostel te zijn
ook al nog eens heeft dat heel weinig succes.
Maar dus we zijn heel sterk bevriend met Israël.
Israël doet mee aan bepaalde Europese programma's,
onderzoeksprogramma's, Erasmus, noem maar op.
Dus die banden zijn zeel hecht.
Onderzoek en ontwikkeling.
Maar we zijn ook een hele grote donor
van de Palestijnse autoriteit op de West-Oever.
En het is dus voor Europa heel belangrijk
om die ene te bewaren.
Belangrijk dat je dus dat evenwicht blijft respecteren.
En daarom zijn wij altijd van het begin iets genuanceerde
dan bijvoorbeeld de Amerikanen in het begin zijn.
Als we dat niet doen, als we dat evenwicht niet behouden,
worden we natuurlijk ook kwetsbaar voor kritiek vanuit bijvoorbeeld
de Arabische wereld dat we twee maanden en gewicht te hanteren.
Maar kijk maar naar Ukraine.
Daar protesteerden we wel tegen wat Rusland doet.
Ja.
Het treft ook burgerbevolking.
Ja, dan kun je ook niet anders dan eigenlijk van Israël
eisen eigenlijk dat ze heel zorgzaam zijn,
proberen zoveel mogelijk burgers te sparen.
Dus mag ik samenvatten net op het moment dat de EU zich
als een onverdeelde unie of als een eenheid zou moeten tonen
in dit conflict, slaagt aan Ursula von der Leyen heen
om verdeelder dan ooit over te komen
of om zelf eigenlijk nog meer verdeling te zaaien.
En het was haar tweede fout in één week.
Want een paar dagen voordien had de Europese commissaris
een honhaar van Helgi plots gezegd
we gaan ook geen ontwikkelingshulp meer geven aan de Palestijnen.
Ook daar zonder enige overleg met de lidstaten.

[Transcript] DS Vandaag / Hoe Ursula von der Leyen eigenhandig haar Team Europe verdeelde

Het is niet echt duidelijk of Ursula daarvan op de hoogte was of niet.

Zij zegt van niet, hij heeft dat alleen gedaan.

Maar goed, dat is dus ook heel slecht gevallen in de Arabische wereld.

Het heeft dan een hele namiddag gekost voor de commissie zich daaruit heeft gered.

Dus het is die opeenstapling van fouten eigenlijk

die maakte dat ze voor het eerst echt heel veel kritiek heeft gekregen.

Ja, en hebben ze ook nu aan damage control gedaan vanuit Europa?

Ja, inderdaad.

Onderleiding van Charles Michel, dus de voorzitter van de Europese Raadzoar

die dus een speciale Europese Raad heeft bijeen geroepen

om dus eigenlijk een beetje de orde te herstellen

ook in direct om een tik uit te delen op de vingers van der Leyen

door te herbevestigen

op die manier van het zijn de leiders die de leinen uitzetten

het zijn de ministers van buitenlandse zaken die de positie vastleggen

en jij zal nu ook luisteren.

We weten allemaal dat die relatie is heel gevoeligelijke tussen die twee.

Het was zelfs heel belachelijk.

Dus op een bepaalde moment is er herdenking voor het Europese Parlement

als steun voor Israël, waar Ursula van der Leyen al is.

Charles Michel en Roberta Metzola, de voorzitter van het Europese Parlement.

Wat gebeurt er nu op de Twitter-account van van der Leyen?

Charles Michel en Roberta Metzola, de voorzitter van het Europese Parlement.

Wat gebeurt er nu op de Twitter-account van van der Leyen?

Verschijnt er daar een foto van en wie is er van de foto geknipt?

Charles Michel terwijl op de Twitter-account van Charles Michel

zowel alle drie stonden.

En dat is een beetje belachelijk aan het worden

want Ursula van der Leyen schermt ook altijd met

wij zijn team Europe, wij moeten samen optrekken

en samen geopolitiek wegen in de wereld

en dan dit soort kinderachtigheden.

En het begint echt wel, ook in Brussel, tot...

Ergernissen te leiden.

Ergernissen en onbegrip te leiden.

Iemand zei het is echt een kinderkreschantwoorden

en dit moet stoppen want dit is gewoon kwalijk.

Om het even heel helder te krijgen.

En zij zijn dan team Europe, de twee belangrijkste personen in die Unie.

De voorzitter van de commissie, de voorzitter van de Raad, de Europese Raad.

Maar is daar een hiërarchie in?

Wie is belangrijker dan wie of wie heeft meer macht dan wie?

Heel leuk te zeggen.

[Transcript] DS Vandaag / Hoe Ursula von der Leyen eigenhandig haar Team Europe verdeelde

Wie zou kunnen zeggen, in zaken buitenlands beleid,
staat Charles-Michel iets hoger.
Hij vertegenwoordert dus, zoals gezegd,
eigenlijk die leiders.
Zij zetten de grote lijnen uit.
Maar het geld en echt de machinerie
zit eigenlijk wel bij van der Leyen
en dat verklaart ook die machtsstrijd nu tussen die twee.
Ja, nu moet ik zelf zeggen
toen ik de foto zag waar Charles-Michel was afgeknipt.
Oké, het is kinderachtig.
Het is echt flauw dat er op zo'n niveau op die manier wordt gespeeld.
Toch vond ik het, misschien is dat omdat ik een vrouw ben,
ergens ook wel een beetje zoete vraag voor de zogenaamde
sofa gates van een tijdje geleden
toen Charles-Michel voor zichzelf een zedel voorzien had
en geen enkele stoel voor Ursula von der Leyen.
Ja, dat was bij een bezoek bij Erdogan.
Dat was pijnlijk.
Maar als je dat twee jaar later nog blijft uitspelen,
dat worden natuurlijk ook wel een beetje pijnlijk.
Ja, ook weer waar.
We gaan er even uit voor een belangrijke boodschap
en daarna hebben we het nog over
hoe hard Ursula van der Leyen zichzelf
en de Europese Unie mogelijk beschadigd heeft.
Beste podcastluisteraar.
Op de redactie van de standaard werken wij enthousiast aan onze podcasts
om jou elke dag een sterk audioverhaal te kunnen brengen.
Omdat we onze podcasts altijd verder willen verbeteren,
luisteren we ook graag naar jou.
Wat vind jij van onze podcasts?
En hoe kunnen we die nog interessanter maken?
Wil je graag deelnemen aan één van de gesprekken
die we hierover binnenkort organiseren?
Surf dan naar standaard.be, schuim de streep ik praat graag mee.
Laat daar je gegevens achter en wie weet tot binnenkort.
MUZIEK
Bart Bairland, terug bij jou.
We hadden het over de gespannen verhouding tussen Ursula van der Leyen
aan de ene kant en Charlemichel aan de andere kant.
Ja, die spanning leek toch vooral
in het nadeel van Charlemichel uit te draaien.

[Transcript] DS Vandaag / Hoe Ursula von der Leyen eigenhandig haar Team Europe verdeelde

Tot nu toe toch, zeker, met zijn dure reizen.
Niemand die precies wist wat hij allemaal deed,
maar geldt dat nu nog.
Het is zo dat van der Leyen heeft enorm gescoord
door haar aanpak van de pandemie.
Het optuigen van dat corona-herstelfoos
maak het toch na enige kritiek in het begin
dat die vaccins er waren,
dat er heel veel vaccins waren,
dat er zelfs te veel vaccins waren.
Ook in zaken Ukraine heeft ze ook heel snel geschakeld.
Sanktiepakketten lagen al klaar.
Dan is ze ook gereisd naar Ukraine,
Bootscha, waar die slagpartij was aangericht.
Ze heeft heel veel sympathie mee verhaald.
Ze is ook RPR uitstekend.
Ze neemt altijd filmpjes op.
Ze houdt niet zo van interviews,
maar slaagt er dan in om met gerechte filmpjes
boodschappen de wereld te sturen.
Dus ze deed dat heel goed.
Daarom verbaast het testen meer
dat ze nu op zo'n korte periode
twee keer in de fout gaat.
Is het omdat ze een beetje naast haar schoenen begint te lopen.
Ze voelt zich onantastbaar.
Je kreeg bij die lidstaten.
En volle steun, want er werd eigenlijk al volop vanuit gegaan.
Als zij dat wil,
dat zij gewoon na de Europese verkiezingen
voorzitter van de Europese Commissie kan blijven.
Kan blijven.
En als ze dat niet wil, kan ze naar de NAVO
als secretarisch generaal.
Maar nu...
Spanje is namelijk pro-Palestijnse ook.
En heeft dit echt niet apprecieerd.
Ja, ja.
Ierland ook.
Ierland heeft heel veel gereageerd.
Ze moet beginnen oppassen.
En iets wat meer luisteren naar de lidstaten.
Weer een beetje aanknopen met wat er eigenlijk afgesproken is.

[Transcript] DS Vandaag / Hoe Ursula von der Leyen eigenhandig haar Team Europe verdeelde

Dus het gaat om meer dan zomaar wat barstjes
in een voorheen onkrukbaar, rimblas imago.
Of het niet zo ver zal komen
dat het haar, dat denk ik eerlijk gezegd niet.
Omdat ze nog altijd veel steun geniet
en heel veel krediet heeft.
Maar toch nog eens ze zal moeten opletten
dat het hierbij stopt.
Omdat het heel slecht gevallen is, ook in de buitenwereld.
En de ambitie was, zowel van Michelle,
als van haarzelf,
om de Europese Unie geopolitiek
een grotere rol te laten spelen.
En als je dan precies op dat vlak vaalt
of fouten begat, dan is dat dus te pijnlijker.
Want nog eens, wij willen voor de Russische oorlog tegen Ukraine
zoeken wij de steun van landen.
Wij noemen dat de Global South,
een Latins-Amerika-Afrika noem maar op.
Ja, want die landen zijn vaak
in dat conflict Israel-Palestina
eerder geneigd om zich te associeren met de Palestijnen.
Dat ze zich verzetten tegen die bezettingen, noem maar op.
En dan die fout begaan, dan verliezen je steun
of dreig je steun te verliezen
bij die Arabische landen in Afrika, in Latins-Amerika.
En in de entourage van Michelle liet me niet na
om te zeggen van, dit is zeer beschadigend.
Dit is voor de geopolitieke ambities van de Europese Unie.
Dat weet zij eigenlijk allemaal.
Toch, ze is slim genoeg.
Daarom verbaast haar solo slim optreden in Israel destemeer.
Ze is een raspolitica.
Dus als zij de aandacht kan vangen,
de kosten van een ander zal ze dat echt niet laten.
Het is ook iemand die heel weinig,
dat is een klacht die al lang hoort,
die heel weinig bijvoorbeeld andere Europese commissarische raadpleegt.
Ze centraliseert enorm de macht.
Ze is niet te beroerd om echt dossiers na zich toe te trekken
en die Europese commissaris gewoon te overroelen
of in de koud te laten staan.
En dat leidt al tot heel veel spanning in die commissie.

[Transcript] DS Vandaag / Hoe Ursula von der Leyen eigenhandig haar Team Europe verdeelde

Een ander van de stemmers was daar bij momenten ook niet echt gelukkig over.
Maar die is nu vertrokken naar Nederland.
Dus het is die centralisering ook van die macht.
Te weinig tegenstem.
Die maakt, als ze denk ik, dit soort misstappen begaan.
En ze werkt ook keihard.
Dat lees ik altijd in jouw succes en woont daar.
Ze heeft dus op de dertiende verdieping van de berlimon heeft ze dus een hockje laten maken van waarschijnlijk 50 vierkante meter waar haar bed staat, een bureau en een douche.
Dat is een spartaans leven.
Heel vaak in het weekend studeert ze.
Ze belt ambtenaren op, die worden ontboden en die moeten dan komen dossiers toelicht.
Dus is ze enorm goed op de hoofd.
En het is een enorm groot verschil met haar voorlopen.
Jean-Claude Juncker die alles delegerde, die alleen de grote lijnen naar zich toetrok.
En de rest was voor Zellmayer, zijn kabinetchef en voor Europees commissaris.
Maar zij is echt een studax.
Ligt een ontzettend ritme op aan haar medewerkers.
Het is een ongelooflijke machine op die manier.
Vercombineerd met heel die PR-talente die ze heeft, haar uitstekend Engels.
Dat maakt dus dat ze heel sterk staat.
En dat ze eigenlijk lange tijd, Charles Michel heeft weggespeeld.
Ja, dat uitstekend Engels kun je al zeker niet van hem zeggen, hè.
Hij zit tegenover haar eigenlijk.
We zitten aan de overkant van de straat.
Ja, tegenover haar gebouw.
Zien die twee elkaar veel?
Het is de bedoeling normaal gezien, is de bedoeling dat die twee elkaar één keer per week zien om agendas en zo af te spreken.
Ik denk niet dat dat nog gebeurt tussen Michel en van der Leyen.
Er zit echt heel veel spanning op die relatie.
En er wordt ook mee gelachen door de journalisten.
Bijvoorbeeld er is nu een top met de VS in Washington.
Ze gaan het bijden zien en dan wordt er gevraagd, gaan ze hetzelfde vliegtuig pakken of niet?

[Transcript] DS Vandaag / Hoe Ursula von der Leyen eigenhandig haar Team Europe verdeelde

Als ze samen vliegen of niet?

Natuurlijk, er wordt ook mee gespeeld en er wordt ook mee gelachen.

Zijn deze week de verhoudingen wat gekeerd,

heeft Charles Michel wat krediet bijgewonnen en zijn verloren?

Plots hoorde je dat hij de stem van de reden vertegenwoordigd.

Er wordt gezegd dat hij heel goed gereageerd heeft

om het te proberen recht te trekken.

Dus inderdaad, wat dat betreft, heeft Michel nu wel goed gereageerd.

Ja, want je ligt al een tipje van de sluiger

op over de volgende termijn na de Europese verkiezingen.

Ursula von der Leyen was, is topfavoriet om zichzelf op te volgen.

Maar heeft ook Charles Michel nog Europese ambities,

hij is veel jonger, nog geen 50,

kan niet meer aan blijven in de functie die hij nu heeft,

want de twee termijnen als voorzitter van de Europese Raad gedaan.

Maar misschien elders?

Die twee samen gaan niet lukken.

Dus iedereen gaat ervan uit dat van der Leyen blijft zitten.

Als de EVP, de Europese Volkspartij, de Kusten-Democraten,

de grootste fractie blijven in het Europese Parlement, zijn zij eerst aan zet.

Zij gaan de commissievoorzitterschap opeisen,

dan blijft dat Ursula, als zij dat wil.

Maar dan is er eigenlijk geen plaats meer

in die verdeling voor Charles Michel Vriesig.

En hij heeft zelf al laten uitschijnen

dat hij in terugkeer naar de beste politiek wel ziet zitten,

wat eigenlijk ook al een teken aan de wand is, dat hij wel voelt.

Mag ik concluderen dat zij hiermee wekomt?

Ook al is het allemaal heel ongelukkig gebeurd,

of zal ze toch nog door het stof moeten?

Ik denk wel dat ze hiermee wekomt.

Als ze geen flaters meer begaan,

dan ja, de verkiezing zijn nog ver af juni volgend jaar.

We blijven het volgen.

Bart Beirland, hartelijk bedankt.

Graag gedaan.

Dit was vandaag de dagelijkse podcast van de standaard.

Bedankt voor het luisteren.

Alle credits van de podcast die je net hoorde,

vind je op standaard.be.

Schijnerstree podcast, reageer kan op podcastatstandaard.be.